

Sygn. akt: I C 995/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2019 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Anna Wołujewicz
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Joanna Mucha

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2019 roku w Człuchowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B.

przeciwko J. M.

o zapłatę

- zasądza od pozwanej J. M. na rzecz powoda (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. kwotę 1.172,37zł (tysiąc sto siedemdziesiąt dwa złote trzydzieści siedem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19 września 2019 roku do dnia 20 grudnia 2019 roku;
- należność zasądzoną w punkcie 1 (pierwszym) wyroku wraz z odsetkami, tj. kwotę 1.193,06zł (tysiąc sto dziewięćdziesiąt trzy złote sześć groszy) rozkłada na 24 miesięczne raty, 23 raty w wysokości 50zł (pięćdziesiąt złotych) każda rata i ostatnia 24 rata w wysokości 43,06zł (czterdzieści trzy złote sześć groszy), płatnych do 15-tego dnia każdego miesiąca, poczynając od miesiąca następnego od tego, w którym niniejszy wyrok się uprawomocni, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w wysokości 7% w razie nieuiszczenia poszczególnych rat w terminie, od dnia wymagalności każdej raty do dnia zapłaty, a w razie zmiany odsetek ustawowych za opóźnienie z tymi odsetkami;
- w pozostałym zakresie powództwo oddala;
- nie obciąża pozwanej J. M. kosztami procesu.

Pobrano opłatę kancelaryjną

w kwocie zł – w znakach

opłaty sądowej naklejonych

na wniosku.

Sygn. akt I C 995/19 upr.

UZASADNIENIE

Powód (...) sp. z o.o. w B. we W. wniósł przeciwko J. M. pozew o zapłatę kwoty 1172,37 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż w dniu 17 maja 2019 roku został wystawiony weksel, na podstawie którego pozwana miała zapłacić bez protestu powodowi kwotę 1309,37 zł. w terminie do dnia 26 września 2019 r., która to data stawowi również datę wymagalności roszczenia. Powód wskazał, że pomimo, że powód przedstawił weksel do wykupu listem poleconym, to niestety należność z weksla nie została zapłacona. Biorąc pod uwagę, że pozwana w żaden sposób nie zareagowała na polubowne wezwanie do zapłaty, w ocenie strony, pozew jest zasadny.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o rozłożenie zadłużenia na raty po 50 zł. miesięcznie. Podkreślała, że jest w ciężkiej sytuacji materialnej, ponieważ spłaca kredyt po zmarłym mężu. Wyjaśniała, że brak możliwości spłaty wynika z jej stanu zdrowia, albowiem choruje przewlekłe na oczy, w związku z czym pogarsza się jej stan widzenia wiąże się to z większymi wydatkami na leczenie, nie wyklucza również operacji, na którą niestety jej nie stać. Podkreślała, że nie ucieka od odpowiedzialności w spłacaniu kredytu, ale bardzo prosi o zmniejszenie rat, albowiem renta rodzinna po zmarłym mężu nie starcza na opłaty, leczenie oraz spłatę pełnych rat kredytu. Wyjaśniła, że ma również inne zobowiązania finansowe, albowiem ma inne kredyty ponieważ nie starczało jej na życie. Z uwagi na stan zdrowia nie jest w stanie podjąć pracy zarobkowej. Wskazywała również, że przy pomocy Rzecznika Praw Konsumenta zwracała się do powoda z wnioskiem o wydłużenie spłaty pożyczki i zmniejszenie rat.

W piśmie procesowym z dnia 17 grudnia 2019 r. powód podtrzymał żądanie pozwu w całości. Podkreślił, że załączony do pozwu weksel stanowi zabezpieczenie stosunku podstawowego – umowy pożyczki z dnia 17 maja 2019 r. nr (...). Powód nie zgodził się z wnioskiem pozwanej, że istnieją podstawy do zasądzenia należności na raty, albowiem pozwana w żaden sposób nie udowodniła swojego stanu zdrowia, nie wykazała, że jej sytuacja życiowa uległa zmianie.

Na rozprawie w dniu 20 grudnia 2019 r. pozwana przyznała, że w ramach przedmiotowej pożyczki otrzymała 1.000zł, i część tej należności spłaciła. Podkreślała, że ma jeszcze więcej pożyczek, a otrzymuje rentę rodzinną w wysokości 2.212zł., z której bank zabiera z tego prawie 1.000zł. Wskazała również, że mieszka z 39letnią córką, która również narobiła długów, która pracuje, ma dochód 1.700zł. Mieszkają w mieszkaniu komunalnym, płaci za to mieszkanie czynsz. Stara się płacić za prąd i wodę, ma prąd na kartę. Zgadzała się zapłacić dochodzoną pozwem kwotę w ratach po 50zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 maja 2019 r. 2016 roku pozwana J. M. zawarła z powodem umowę pożyczki o nr (...). Na podstawie przedmiotowej umowy powód przyznał pozwanej pożyczkę w wysokości 1000 zł. Na całkowitą kwotę do spłaty ustalono kwotę kapitału pożyczki 1000 zł., oprocentowanie pożyczki w całym okresie kredytowania 100 zł., prowizję za udzielenie pożyczki 250 zł., prowizję za zarządzanie pożyczką przez pożyczkodawcę przez cały czas trwania umowy pożyczki 300 zł. Pozwana zobowiązała się do spłaty kredytu w 12 miesięcznych ratach po 250 zł. do dnia 17 maja 2020 r. Dodatkowo na zabezpieczenie zwrotu pożyczki udzielonej w ramach przedmiotowej umowy, pozwana złożyła weksel in blanco, upoważniając pożyczkodawcę do wypełnienia weksla.

bezsporne ponadto to dowód: formularz k. 47, 48, umowa o kredyt gotówkowy z dnia k. 49-51 harmonogram spłaty k. 52, potwierdzenie przelewu k. 53, deklaracja k. 54, weksel k. 4

Pozwana pomimo swojego zobowiązania wobec powoda, wynikającego z umowy, nie regulowała spłat w ustalonych terminach. Powód wzywał pozwaną do zapłaty powstałych zadłużeń.

bezsporne, ponadto pismo k. 49

Pozwana J. M. otrzymuje rentę rodzinną w wysokości 2.212zł., z której bank zabiera z tego prawie 1.000zł. Mieszka z 39letnią córką, która również jest zadłużona, która pracuje i ma dochód 1.700zł. Mieszkają w mieszkaniu komunalnym, powódka płaci za to mieszkanie czynsz. Stara się płacić za prąd i wodę, ma prąd na kartę.

bezsporne

Wobec braku spłaty zadłużenia powód wypowiedział pozwaną umowę o kredyt.

dowód: wypowiedzenie k. 55, potwierdzenie nadania k. 56

Pozwana, przy pomocy Rzecznika Praw Konsumenta, zwracała się do powoda z wnioskiem o wydłużenie spłaty pożyczki i zmniejszenie rat z uwagi na sytuację osobistą i majątkową. Wniosek nie został uwzględniony.

bezsporne, ponadto pismo 31, k. 59

Sąd zważył co następuje:

W niniejszej sprawie stan faktyczny był bezsporny. Pozwana uznała powództwo nie kwestionując faktu, iż zawarła umowę opisaną w pozwie, która została jej wypowiedziana. Przyznała, iż nie wywiązała się z zaciągniętego zobowiązania, podkreślając swoją trudną sytuację rodzinną i majątkową.

Z treści art. 229 k.p.c. wynika, że nie wymagają dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości. Za „fakty przyznane” rozumie się w nauce i praktyce fakty twierdzone przez jedną stronę i potwierdzone, jako zgodne z prawdą, przez stronę przeciwną w drodze wyraźnego oświadczenia wiedzy (przyznania) złożonego w toku (w każdym stadium) postępowania. Podkreślić należy, że pozwany uznał powództwo. Zgodnie z treścią art. 213 § 2 k.p.c. Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o dowody przedstawione przez powoda oraz oświadczenie pozwaną, należało uwzględnić żądanie powoda w całości, w związku z czym Sąd zasądził od pozwaną na rzecz powoda kwotę 1.172,37 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19 września 2019 roku do dnia 20 grudnia 2019 roku,

Podkreślić należy, że pozwana zawierając przedmiotową umowę pożyczki działała jako konsument. Nie budzi wątpliwości, że ochrona tej grupy uczestników obrotu cywilnego jako słabszej strony stosunków zobowiązaniowych zagwarantowana jest w przepisach ustawowych, ale także w art. 76 Konstytucji RP, zgodnie z którym władze publiczne chronią m.in konsumentów przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi. W związku z powyższym z mocy prawa istnieje konieczność zapewnienia ochrony konsumenta przed stosowaniem przez silniejszego przedsiębiorcę, który profesjonalnie działa w obrocie, postanowień kształtujących prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i wywierający szkodliwy wpływ na jego interesy.

W ocenie Sądu do obowiązków powoda jako przedsiębiorcy należała m.in. ocena zdolności kredytowej pozwaną, która polegała na ocenie jej zdolności do spłaty zaciągniętej pożyczki wraz z odsetkami w terminach określonych w umowie. Ocena zdolności kredytowej jest dokonywana przez kredytodawcę na podstawie ustalonych kryteriów. W wyniku badania zdolności kredytowej kredytodawca stwierdza możliwość spłaty zobowiązania z tytułu kredytu przez konsumenta. Obowiązek badania zdolności kredytowej wywodzi się z zasady odpowiedzialnego kredytowania i pożyczania środków pieniężnych, zawartej między innymi w motywach dyrektywy 2008/48/WE. Zgodnie z tą zasadą, państwa członkowskie zobowiązane były podjąć właściwe działania, biorąc pod uwagę specyficzne cechy krajowego rynku kredytów, w celu promowania odpowiedzialnych praktyk na wszystkich etapach kredytowych stosunków umownych (motyw 26 dyrektywy 2008/48/WE).

Podkreślić należy, że zgodnie z art. 9 ustawy o kredycie konsumenckim na kredytodawcy przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki ciąży obowiązek dokonania oceny zdolności kredytowej konsumenta.

W ocenie Sądu z materiału dowodowego nie wynika, aby powód przed zawarciem umowy dokonał rzetelnej oceny zdolności kredytowej pozwaną. Wskazać należy, że z informacji uzyskanej od J. M. wynika, że ma trudną sytuację osobistą i majątkową, która uniemożliwia jej spłaty pożyczki zgodnie z harmonogramem wynikającym z umowy.

W związku z powyższym, pomimo sprzeciwu strony powodowej Sąd uwzględnił wniosek pozwanej o rozłożenie należności na raty. Sąd uwzględnił, że powód zanim udzielił pożyczki powinien rzetelnie zweryfikować możliwości spłaty rat w wysokości wskazanej w umowie, czego jednak nie wykazał.

Zgodnie z treścią art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Takie wypadki zachodzą, jeżeli ze względu na stan majątkowy, rodzinny, zdrowotny spełnienie świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowe spełnienie zasądzonego świadczenia przez pozwanego byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody (vide: A. Jakubecki, Komentarz do art. 320 Kodeksu postępowania cywilnego, Lex Omega). Rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty ma jednak ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna z dnia 22 września 1970 roku, III PZP 11/70, OSNC 1971, nr 4, poz. 61).

W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu, zasądzone roszczenie na mocy art. 320 k.p.c. należało rozłożyć na raty, z uwagi na sytuację materialną i osobistą pozwanej. Niezastosowanie w tym wypadku przepisu art. 320 k.p.c. mogłoby narazić ją na niepowetowaną szkodę.

Zauważyć należy, że brak spłaty zobowiązania wynikającego z przedmiotowej umowy spowodowane było faktem, że pozwana jest w trudnej sytuacji rodzinnej i majątkowej. Wprawdzie otrzymuje rentę rodzinną w wysokości 2.212zł., jednakże potrącane są z niej inne zadłużenia. Mieszka z córką w mieszkaniu komunalnym, płaci za mieszkanie czynsz, stara się płacić za wodę i prąd, który ma na kartę.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., który stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami.

Ustawodawca nie definiuje pojęcia „wypadków szczególnie uzasadnionych”, toteż ich kwalifikacja należy do sądu, który – uwzględniając całokształt okoliczności konkretnej sprawy – powinien kierować się własnym poczuciem sprawiedliwości. Do kręgu tych okoliczności należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz procesu zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego (sytuacji życiowej). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (por. postanowienie Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej z dnia 14 stycznia 1974r. II CZ 223/73 LexPolonica nr 322139). Ponadto zgodnie z przyjętą linią orzecznictwa o tym, czy w konkretnej sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek może również decydować sposób prowadzenia procesu przez stronę przegrywającą. Jeżeli prowadzi ona proces w sposób nielojalny, np. przez usiłowanie wprowadzenia sądu w błąd, albo celowo dąży do przewleczenia procesu lub zwiększenia jego kosztów, to taka strona nie zasługuje na potraktowanie jej w uprzywilejowany sposób i na zwolnienie od zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973r., II CZ 210/73, LexPolonica nr 322133). Jednocześnie wskazuje się, że art. 102 k.p.c. nie wymaga, żeby strona wygrywająca sprawę, na rzecz której nie został zasądzony zwrot kosztów procesu, postępowała niewłaściwie lub żeby można było jej przypisać jakąkolwiek inną postać winy (por. postanowienie Sądu Najwyższego - Izby Cywilnej i Administracyjnej z dnia 7 stycznia 1982 roku, II CZ 191/81 LexPolonica nr 320029). Okolicznością uzasadniającą zastosowanie art. 102 kpc może być także subiektywne przekonanie strony przegrywającej proces o słuszności swego stanowiska (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1979r. III PR 78/79, OSPiKA 1980, nr 11, poz. 196 z glosą W. Siedleckiego).

Odnosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy podkreślenia wymaga, iż pozwana nie kwestionowała zasadności ani wysokości dochodzonego roszczenia. Wręcz przeciwnie przyznała, że ze względu na sytuację materialną i zdrowotną, nie miała środków finansowych do regulowania zaciągniętego zobowiązania na rzecz powoda, w związku z czym zwracała się, jeszcze przed wszczęciem postępowania, z wnioskiem o wydłużenie spłaty terminu pożyczki oraz o zmniejszenie rat pożyczki. Okoliczność ta nie była zresztą kwestionowana przez stronę powodową.

Zatem, w ocenie Sądu, pozwany swoim postępowaniem nie dążył do celowego przedłużenia niniejszego procesu.

W związku z powyższym Sąd uznał, że w niniejszej sprawie wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek uzasadniający nieobciążanie pozwanej kosztami procesu w sprawie, o czym orzeczono jak w punkcie 4 sentencji wyroku.